

14. jún Svetový deň darcov krvi

V Paríži 15. júna 1667 profesor Jean-Baptiste Denis podal prvú transfúziu krvi človeku.

Na Slovensku prvú transfúziu krvi vykonal MUDr. Ján Kňazovický pred 100 rokmi, v roku 1923. Slovenský Červený kríž oceňuje medailou profesora MUDr. Jána Kňazovického bezpríspevkových darcov krvi, mužov za 100-násobné darcovstvo a ženy za 80-násobné.

Súčasná situácia s darcovstvom krvi:

- ✓ 118,5 miliónov krvných jednotiek darujú darcovia po celom svete každý rok. Avšak ani toto množstvo nepokrýva potreby všetkých pacientov.
- ✓ Približne jednu tretinu darcov krvi tvoria ženy.
- ✓ Vo vyspelých krajinách viac ako 75 % transfúzií dostávajú pacienti starší ako 65 rokov.

(zdroj: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/blood-safety-and-availability>)

- ✓ Pri jednej operácii srdca pacient potrebuje aj päť transfúzií, pri autonehode sa môže spotrebovať až 50 jednotiek krvi, pri liečbe leukémie je často potrebných aj osem transfúzií jednotiek týždenne (zdroj: <https://redcross.sk/daruj-krv/myty-a-fakty-o-darovani-krvi/>).

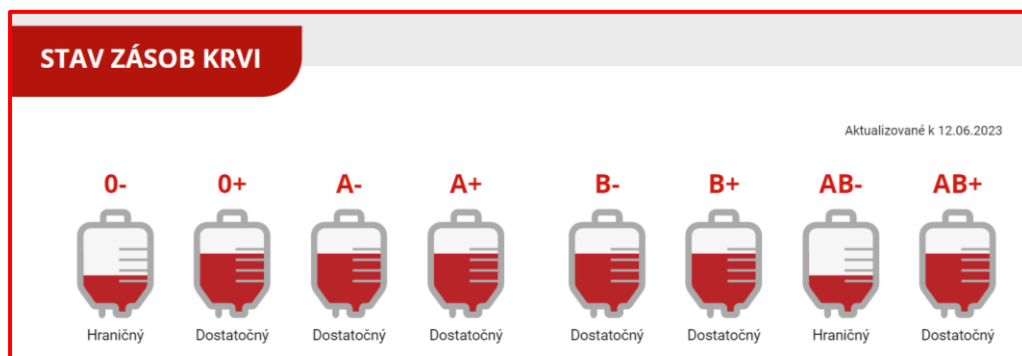
Národná transfúzna služba SR je štátna príspevková organizácia, ktorá komplexne zabezpečuje produkciu krvných prípravkov, od odberov, cez spracovanie až po distribúciu. Na Slovensku máme 3 spracovateľské centrá, ktoré vykonávajú spracovanie krvných prípravkov z krvi darcov a testovanie krvi. Sú v Bratislave, Banskej Bystrici a v Košiciach. **12 Odberných centier vykonáva odbery krvi a odbery zložiek z krvi.** Zoznam a kontaktné údaje odberných centier:

<https://www.ntssr.sk/web/odberove-centra>

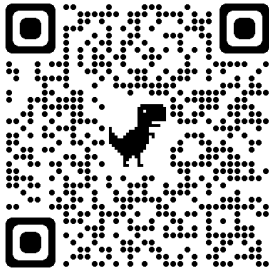
<https://redcross.sk/daruj-krv/odberove-centra/>

Prehľad o momentálnom stave zásob krvi na Slovensku: <https://www.ntssr.sk/>

Krv môžu darovať zdraví dospelí ľudia do 60. roku veku, ktorí vážia viac ako 50 kg. Pomocou krátkeho a jednoduchého testu môžete zistiť, či sa môžete stať darcom krvi:

Použité zdroje informácií boli webové stránky <https://www.who.int/>, <https://www.ntssr.sk/>, <https://redcross.sk/>.

Vhodný darca môže darovať **krv len raz za tri či štyri mesiace** a trombocyty, teda **krvné doštičky až 12-krát do roka**. Trombocyty napríklad chýbajú onkologickým pacientom buď následkom nádorového ochorenia, alebo liečby, ktorá tvorbu doštičiek potláča.

Krvné doštičky je možné darovať aj na Oddelení laboratórnej hematológie a transfúziológie v Národnom onkologickom ústave. Viac sa dozviete v letáčku NOÚ: <http://www.nou.sk/download/nou-krvne-dosticky.pdf>

Spracovala: MUDr. Ľudmila Kutáková, konzultant NOI pre epidemiológiu

Dňa: 12.06.2023